

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/146/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112244424
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4112244424.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: J. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. XX, zastúpený advokátskou kanceláriou JURIKA & KELTOŠ, s. r. o., so sídlom Bratislava, Mickiewiczova 2, IČO: 35 951 087, v mene ktorej koná a rozhoduje advokát a konateľ JUDr. Mária Sokolová, proti odporcovi: Rapid life životná poisťovňa, a.s., so sídlom Košice, Garbiarska 2, IČO: 31 690 904, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Martin Timcsák, advokát, s.r.o., so sídlom Bratislava, Zámocké schody 2/A, IČO: 44 430 043, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 20. novembra 2013 č. k. 10C/415/2012-89, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Nitra (súd prvého stupňa) napadnutým uznesením zo dňa 20. 11. 2013 č. k. 10C/415/2012-89 zamietol návrh odporcu zo dňa 11. 11. 2013 na prerušenie konania. Rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ust. § 109 ods. 2 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku. Uviedol, že navrhovateľ sa návrhom zo dňa 20. 12. 2012 domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku vydaného Arbitrážnym súdom Košice dňa 19. 01.2012 pod sp. zn. 2C/2056/2012. Návrh odôvodnil skutočnosťou, že v rozhodcovskom konaní nemal možnosť uplatniť svoje práva, čím bola porušená zásada rovnosti účastníkov konania. Poukázal na to, že nie je možné prisúdiť plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorá je v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa. Taktiež namietal neplatnosť rozhodcovskej doložky v zmluve uzavretej medzi ním a odporcom, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol. Na pojednávaní konanom dňa 11.11.2013 právny zástupca odporcu predložil návrh na prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 2 písm. c/ OSP až do právoplatného skončenia konania vedeného na Ústavnom súde SR pod sp. zn. 2ÚS 382/2013, RPV 50/50/2012, keďže toto konanie má podľa odporcu význam pre prejednávane konanie. Konanie vedené na ÚS SR sa týka obdobnej veci, aká bola riešená v konaní 2ÚS 499/2012 z 10. 07. 2013, kde ÚS SR konštatoval porušenie základného práva odporcu na spravodlivý proces v exekučnom konaní, v ktorom bola dojednaná rozhodcovská doložka obsahom totožná ako medzi účastníkmi tohto konania. K návrhu priložil nález ÚS SR 2US/499/2012-47, uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo/5/2012 a uznesenie ÚS SR sp. zn. 2US/382/2013-27. Súd po preskúmaní návrhu na prerušenie konania konštatoval, že ust. § 109 ods. 2 OSP obsahuje prípady, v ktorých je súdu daná možnosť prerušiť konanie, pokiaľ neurobí iné vhodné opatrenia, t.j. súd môže, nemusí, po preskúmaní opodstatnenosti dôvodov konanie prerušiť. Súd preskúmaním spisového materiálu zistil, že konanie, na ktoré poukázal právny zástupca odporcu vedené na Ústavnom súde pod sp. zn. 2ÚS/382/2013 sa týka porušenia práva odporcu v exekučnom konaní a jeho vyriešenie žiadnym spôsobom nedopadá na riešenie otázky, ktorá je prejednávaná v tomto konaní, netýka sa konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku, čím sa stáva nepoužiteľným pre toto konanie. Vzhľadom k uvedenému možno konštatovať, že sa v inom súdnom konaní nerieši otázka, ktorá má význam pre toto konanie, teda nebol daný dôvod prerušiť konanie a vzhľadom k tomu súd návrh odporcu na prerušenie konania zamietol ako nedôvodný.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie odporca, žiadajúc odvolací súd, aby napadnuté uznesenie zrušil a konanie vedené na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 10C/415/2012 prerušil, alebo alternatívne, aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Napadnuté uznesenie považoval za nezákonné, nepreskúmateľné a vychádzajúce z nedostatočne zisteného skutkového stavu. Svoj návrh na prerušenie konania odôvodňoval s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR v uznesení sp. zn. 6Cdo/1/2012 z 21. 03. 2012. V návrhu na prerušenie konania poukázal na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 402/2008 z 01. 04. 2009, z ktorého vyplýva, že odmietnutím dovolania Najvyšší súd SR porušil právo účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a právo účastníka konania na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Taktiež poukázal na skutočnosť, že Ústavný súd SR v náleze sp. zn. II. ÚS 499/2012 z 10. 07. 2013, konštatoval porušenie základného práva žalovaného na spravodlivý proces, a to postupom Najvyššieho súdu SR v exekučnej veci vedenej pod sp. zn. 2Cdo/5/2012. Uznesením sp. zn. II. ÚS 382/2013 zo dňa 10. 07. 2013 prijal Ústavný súd SR na ďalšie konanie sťažnosť obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a.s., ktorou namietala porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, okrem iného aj postupom a uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/1/2012 z 21. 03. 2012. V tomto uznesení konštatoval NS SR neprijateľnosť podobnej rozhodcovskej doložky, aká je predmetom konania vedeného pred Okresným súdom Nitra. Uznesenie NS SR 6Cdo/1/2012 je takmer totožné s uznesením 2Cdo/5/2012, ktoré bolo Ústavným súdom zrušené. Vzhľadom k tomu, že sa pred Ústavným súdom SR rieši otázka, ktorá môže mať význam pre súdne konanie vedené pred Okresným súdom Nitra, sp. zn. 10C/415/2012, navrhol prerušenie súdneho konania do právoplatného ukončenia konania o uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/1/2012 vedeného pred Ústavným súdom SR pod sp. zn. II. ÚS 382/2013, Rvp 5052/2012. Záverom uviedol, že súd prvého stupňa sa obmedzil len na citáciu ust. § 109 ods. 2 písm. c/ OSP a o konštatovanie, že v konaní vedenom na ústavnom súde sa nerieši otázka, ktorá má vplyv pre konanie vedené pred Okresným súdom Nitra sp. zn. 10C/415/2012. Z uvedeného nie je možné zistiť, akou úvahou súd postupoval vo svojom rozhodnutí pri zamietnutí návrhu na prerušenie konania, v dôsledku čoho nie je takéto rozhodnutie súdu relevantne zdôvodnené. Taktiež poukázal na to, že proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakaťela je vždy prípustné odvolanie.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a z dôvodov vymedzených odvolaním (§ 212 ods. 1 OSP) a po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) dospel k záveru, že uznesenie je potrebné podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdiť.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c/ OSP pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Odvolací súd uvádza, že ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c/ OSP upravuje tzv. fakultatívne prerušenie konania, to znamená také prerušenie konania, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Súd je povinný najskôr urobiť iné vhodné opatrenia dostupnými procesnými prostriedkami a až keď tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť. Výber, resp. voľbu súdu, ktoré z jednotlivých opatrení (napr. spojenie vecí, prerušenie konania, riešenie tzv. predbežnej otázky) slúžiacich účelu racionálnej organizácie postupu súdu pri vedení príslušného súdneho konania, je ale potrebné podriaďiť aj zákonnej požiadavke rýchlej a účinnej ochrany práv účastníkov v súdnom konaní (§ 6 OSP) a použiť to opatrenie, prostredníctvom ktorého je ochrana práv účastníkov konania rýchlejšia a účinnejšia. Rozhodujúcim hľadiskom je teda zásada hospodárnosti konania, preto prerušenie konania predstavuje vo všeobecnosti skôr výnimku ako pravidlo (uznesenie Najvyššieho súdu SR, zo dňa 21. 10. 2010, sp. zn. 3 Cdo 150/2010).

Odvolací súd ďalej uvádza, že na prerušenie konania v zmysle citovaného ustanovenia zákona by bol dôvod v prípade, že by išlo o takú otázku, ktorú súd nie je oprávnený riešiť, pretože spadá do právomocí iného orgánu, napr. aj Ústavného súdu SR, prípadne ak prebieha konanie o takejto otázke, ktorá v konečnom dôsledku môže mať vplyv na rozhodnutie vo veci. Takou by bola okolnosť alebo skutočnosť, ktorá má vplyv priamo na merito veci.

Podľa čl. 144 ods. 1 Ústavy SR sudcovia sú pri výkone funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom. V tomto ustanovení sú vymedzené pramene práva, ktoré je povinný sudca rešpektovať. Všeobecne

záväzné sú aj rozhodnutia Ústavného súdu SR vydané v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 6 Ústavy SR. Okrem takto vymenovaných prameňov práva je sudca pri rozhodovaní konkrétnej veci viazaný aj právnym názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky obsiahnutým v jeho rozhodnutí vydanom v konaní podľa čl. 125 ods. 1 Ústavy SR na základe návrhu súdu a právnym názorom odvolacieho a dovolacieho súdu.

Žiaden právny predpis teda explicitne neukladá všeobecnému súdu povinnosť byť viazaný akýmkoľvek rozhodnutím Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR vydaným v inej veci (teda nad rámec viazanosti právnym názorom v rámci opravného konania), dokonca ani povinnosť byť viazaný stanoviskom publikovaným v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Z toho vyplýva záver, že súdne rozhodnutie (judikát) nie je prameňom práva, je len zdrojom argumentačnej sily pre zabezpečenie ústavne súladnej aplikácie a interpretácie právnych noriem.

Podľa § 135 ods. 1 OSP, súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná (§ 109 ods. 1 písm. b/). Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných predpisov, a kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti a o zápise základného imania; súd však nie je viazaný rozhodnutím v blokovom konaní.

Odvolací súd sa v tomto prípade stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, preto napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil. Na podporu správnosti tohto tvrdenia konštatuje s poukazom na uznesenie Ústavného súdu SR z 22. 11. 2011, č. k. IV. ÚS 499/2011-25, že obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06). Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických osôb a právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV. ÚS 92/09). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (IV. ÚS 209/2010, m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05). Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06).

Vzhľadom k uvedenému mal odvolací súd za preukázané, že nie je potrebné predmetné konanie prerušiť, keďže možno predvídať, aké rozhodnutie vydá Ústavný súd SR v konaní pod sp. zn. II. ÚS 382/13. O sťažnosti proti uzneseniu Najvyššieho súdu SR 6Cdo/1/2012 rozhoduje rovnaký senát Ústavného súdu ako rozhodoval v konaní II. ÚS 499/2012, preto možno predpokladať, že sa senát bude pridrižovať právnemu názoru, ktorý vyjadril v obdobnej právnej veci a bude postupovať v súlade so zásadami právneho štátu, najmä zásady právnej istoty. Odvolací súd má za to, že obe rozhodnutia Najvyššieho súdu, teda uznesenie sp. zn. 6Cdo/1/2012 ako aj uznesenie sp. zn. 2Cdo/5/2012 sú rovnakého nielen skutkového ale aj právneho stavu, preto môžu súdy nižšieho stupňa vo svojej rozhodovacej činnosti veci vziať do úvahy nález ÚS SR II. ÚS 499/2012 a v potrebnom rozsahu naň prihliadnuť. Taktiež je potrebné dodať, že návrh na prerušenie konania v zmysle ust. § 109 ods. 2 písm. c/ je fakultatívnym spôsobom prerušenia, teda účastníkovi konania naň nevzniká právo priamo zo zákona, ale závisí od rozhodnutia súdu, či je, resp. nie je možné vykonať iné vhodné opatrenia na to, aby konanie pokračovalo. Okrem iného odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní pred Ústavným súdom SR sp. zn. II. ÚS 382/2013 sa nerieši otázka významná pre konanie vedené na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 10C/415/2012, keďže Ústavný súd SR skúma porušenie práv žalovaného vyplývajúcich z Ústavy SR, avšak nezaobera sa neprijateľnosťou samotnej rozhodcovskej doložky, pričom preskúmanie jej neprijateľnosti patrí do právomoci okresného súdu. Odvolací súd v danej veci považuje prerušenie konania za nadbytočné, pretože súd prvého stupňa má možnosť oboznámiť sa s rozhodnutím vydaným v obdobnej veci (uznesenie NS SR 2Cdo/5/2012 a nález ÚS SR II. ÚS 499/2012), vziať do úvahy vyslovené právne závery, a tým zabezpečiť plynulé pokračovanie konania.

Vzhľadom k uvedenému odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.